

Kôrové syndrómy

Mozgová kôra – komplex analyzátorov v rôznych lokalizáciach /frontálny, parietálny, temporálny, okcipitálny lalok/

Každý lalok má svoju funkciu a pri jeho poškodení typický klinický obraz

Funkčná asymetria hemisfér –

Dominantná (logika – analýza, dedukcia, syntéza, verbálna komponenty)

Nedominantná – intuícia, kreativita, emotivita, neverbálne podnety)

Kôrové projekčné centrá

- **Motorické** – g.precentralis – rolandická motorická oblasť / tu začína pyramídová dráha –tr. cortikospinalis/
- **Senzitívne** – g. postcentralis – rolandická senzitívna oblasť /retrorolandická/ -tu kočí aferentný senzit. sy – tr. spinotalamo-corticalis/
- **Senzorické** čuch – F-T lalok bazálne - rinencefalon
- chut' – F-T lalok bazálne
- sluch – T lalok /Heschlov závit/
- zrak – O lalok /s. calcarinus/

Symbolické funkcie

1. FATICKÉ FUNKCIE /P lalok domin. hemisféry/

Hovoriť - AFÁZIA

- **expresívna** /motorická/ - lézia Brockovho (motorického) centra reči - g. frontalis inf
Neschopnosť hovoriť pri zachovanej funkcii porozumieť hovorenej reči, nemá léziu svalstva a inervácie rečových orgánov /dysartria pri bulb.sy./ Pac. si deficit uvedomuje a hnevá sa na seba
- **perceptívna** /senzorická/ - (lézia Wernickeho senzorického centra reči P-T rozhranie- Lobulus parietalis inf. – (g.supramarginalis a g. angularis) – + horná zadná časť T laloka
- **nerozumie hovorenej reči**, je nekritický k svojmu deficitu – hnevá sa na okolie že mu nerozumie
- **zmiešaná** /globálna, totálna/ afaziológia

Čítať - **ALEXIA** - **neschopnosť čítať pri intaktnom zrakovom systéme** (aj pri lézii c.callosum – porucha spoja medzi P a Ľ kôrovou zrak. projekčnou oblasťou)

Písať - **AGRAFIA** (g. frontalis med.) - **neschopnosť písať pri neporušenej pohyblivosti ruky**

Počítat' - **AKALKÚLIA**

Symbolické funkcie

2. GNOSTICKÉ FUNKCIE /P lalok nedomin. hemisféry/ schopnosť poznávať veci

- zrakom – **zraková agnózia** –aj okcipitálny lalok
- sluchom – **sluchová agnózia** – aj temporálny lalok
- hmatom – **taktilná agnózia** – len parietálny lalok

3. PRAKTICKÉ FUNKCIE – PRAXIA – /P lalok domin. hemisféry/ - *schopnosť vykonávať zložité účelové pohyby* – obliekanie, jedenie, ručné práce

APRAXIA – ideatívna (senzorická) – ani nepochopí úlohu

ideomotorická – pochopí ale nevie presne ako to má
robiť (plán)

- **konštruktívna** – vie čo má robiť, vie si to predstaviť ale
nevie ako to do detailov urobiť (chybný výkon)

Parietálny syndróm – porucha symbolických funkcií

- **Fatické poruchy:** Senzorická Wernickeho afázia
  - Alexia
  - Agrafia
  - Akalkúlia
- **Gnostické poruchy:** Taktilná agnózia
- **Praktické poruchy** - apraxia

Porucha priestorovej orientácie – nevie umiestniť svoje telo do vzťahu s okolím /nevie sa orientovať v byte/, nevie čo je hore a dole, čo je vpravo a vľavo,

Som dyslektik

Je to jdnduche. V ksole kzdeoh nucia cta, psa a pitat. No s aj aci, tkrym ucenie vlmi nejd a neumsia to bt prtom hlupc. S spmalen, nsustrden, akobi doplteni. Su to dslektici. A hoci mju s itanm a poitanim prblemy, niektri to odtahnu az na Nbelovu cnu

Leonardo da Vinci

Andersen

Tom Cruise

Agatha Christie

Walt Disney

G. Bush

Hans Christian

Thomas Alva Edison

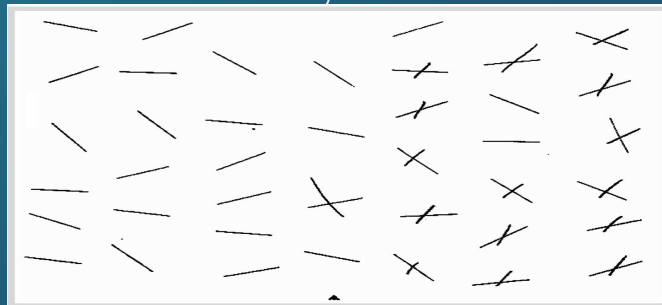
A. Einstein

Parietálny syndróm

Neglect syndrom – nevedomá ignorancia jednej strany

Test polenia čiary – priamku rozpolí mimo stred

Vyškrťovací test – vyškrťáva určité značky náhodne rozmiestené medzi neurčenými

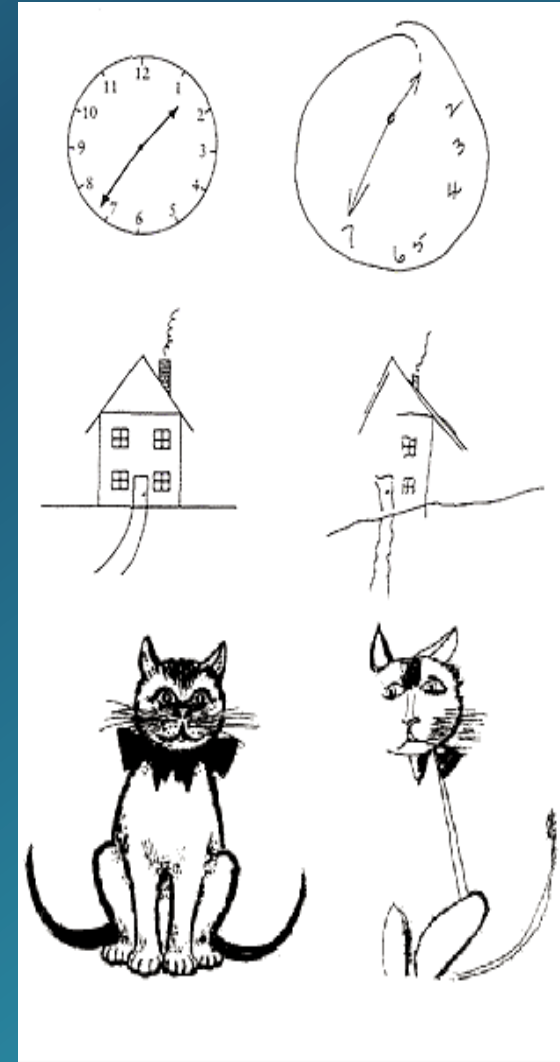

Test čítania – text opakovane číta od stred

Kresba

Personálny neglect – ignoruje pri hygiene a obliekaní

ľavú polovicu tela (oholí si len ľavú polovicu tváre, oblečie si len jeden rukáv...)

Frontálny lalok

G. frontalis inf – motorické
Brockovo centrum reči
- motorická expresívna afázia

Frontálny lalok – vývojovo najmladší
dôležitú úlohu v psychických procesoch človeka /
pamäť, učenie, emocie, empatia, kultivovanosť, sociálna
inteligencia, rozhodovanie, riešenie problémov, osobnosť/

Exekutívne funkcie – vôľa, plánovanie, účelné
správanie a dosiahnutie cieľa

Testovanie – logické hlavolamy

Prefrontálny syndróm

▪ 1. Psychické poruchy:

Apatia, abúlia, nezáujem o okolie

Nekritickosť k vlastnej chorobe

Eufória

Mória /nemiestne vtipkovanie, ironické triviálne poznámky/

Ganserov syndróm – nehorázne odovede budiace dojem schválnosti

Zanedbávanie vonkajšku, hygieny, strata spoloč. zábran

Gatizmus – močenie do postele, do umývadla, na zem, na lôžko, hranie sa so stolicou natieranie seba či okolia

Coma frontale

Prefrontálny syndróm

- **1. Psychické zmeny**

- **2. Frontálna ataxia**

Porucha postoja a chôdze až astázia a abázia

Kreščendová retropulzia

Pseudocerebelárny syndróm (lézia tr.fronto-ponto-cerebelaris)

- **3. Deliberačné javy**

Fyziologické v dojčenskom veku, v dospelosti sú frontálnymi kôrovými mechanizmami zatlačené a pri lézii F laloka sa opäť objavujú

- úchopový reflex /Janiševsky/

- axiálne fenomény- mentolabiálny, nazolabiálny r., sací r.

Rolandická oblasť

- *g. precentralis* (F lalok)- motorická kôrová oblasť
  - Rolandický motorický syndróm
- *g. postcentralis* (P lalok) – somatosenzitívna kôrová oblasť (Retro)rolandický senzitivny syndróm

Rolandické syndrómy

ROLANDICKÝ MOTORICKÝ SYNDRÓM

- **Iritačná lézia:** Jacksonova motorická epilepsia
faciálny, brachiálny, krurálny typ /kontralaterálne/
Jacksonský marš, plné vedomie
- **Zániková lézia:** kontralaterálna monoparéza až hemiparéza
faciálny, brachiálny, krurálny typ

(RETRO)ROLANDICKÝ SENZITÍVNY SYNDRÓM

- **Iritačná lézia:** *senzitivna Jacksonova epilepsia*
(paroxyzmálne parestézie kontralaterálne)
- **Zániková lézia:** *kontralaterálna hypestézia až anestézia*

Temporálny lalok

- G. temporales transversi – predný Heschlov závit – **sluchové kôrové centrum**
- P/T rozhranie / Wernickeho centrum reči/
- **Súčasťou aj chuťového a čuchového centra**

Temporálny syndróm

- **IRITAČNÉ LÉZIE**

- Ilúzie už videného, počutého, prežitého

- Ilúzia že to vidí, počuje, prežíva prvý krát

- Pseudohalucinácie   Čuchové – uncinátne krízy, pach spálenej gummy,
Sluchové – počuje hlasy, hudbu, pískanie...
Chuťové – horká chuť v ústach

ZANIKOVÉ LÉZIE

- Sluchová agnózia, amúzia, senzoričná Wernickeho afázia

Okcipitálny syndróm

O-lalok: zrakové centrum –s. calcarinus

- **IRITAČNÉ LÉZIE**

Fosfény, scotoma scintilans /zrak. pseudo- halucinácie/
aj ako aura

- **ZÁNIKOVÉ LÉZIE**

Skotóm, dysmorfopsia, kontralaterálna homonymná hemianopsia zvyčajne kvadrantová so zachovaním centr. videnia a FR

Zraková agnózia – nepozná predmety zrakom pri intaktnom zrak. systéme ale spozná ich pomocou hmatu, čuchu, chuti, sluchu..

Sy corpus callosum /diskonekčný sy/

- **Corpus callosum** – spája ľavú a pravú hemisféru a teda rôzne analyzátory vpravo a vľavo ktoré vzájomne spolupracujú
- Psych. príznaky – hypoiniciatívnosť, apatia, poruchy pozornosti a koncentrácie
- Gnostické poruchy – chorý pozná predmet hmatom LHK ale nevie ho pomenovať, vie ho však pomenovať ak ho preloží do PHK
- Poruchy praxie LHK

MMS - Mini Mental State

- **ORIENTÁCIA**
  1. Aký rok je teraz?
  2. Aké je ročné obdobie?
  3. Aký je mesiac ?
  4. Koľkého je dnes
  5. Aký deň v týždni je dnes?
  6. V ktorom štáte sme
  7. V ktorom kraji sme?
  8. V ktorom sme meste?
  9. Ako sa nazýva táto budova?
  10. Na ktorom poschodí sme?
- **VŠTIEPIVOSŤ**
  11. Opakujte nasledujúce slová: *Lopta, auto, človek.*
- **POZORNOSŤ**
  12. Odpočítavajte 7 od 100
- **VÝBAVNO SŤ**
  13. Reprodukcia 3 pojmov z úlohy č. 11.
- **REČ**
  14. Spoznanie a pomenovanie hodiniek.
  15. ceruzky
  16. Opakovanie vety: Žiadne keď, a, alebo, ale.
  17. Trojstupňový povel: *Vezmite papier do pravej/lavej ruky, prehnite ho na polovicu obidvoma rukami a položte papier dole na podlahu.*
  18. Porozumenie (písomný 1-stupňový povel): Zatvorte oči.
  19. Napísanie vety.
  20. Nechajte pacienta obkresliť predlohu. Prienik dvoch päťuholníkov

• TEST Hodín